

Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:

☒ NEE ☐ JA, ONDER BETREFFEND KOPJE ☐ JA, VERSPREID OVER NOTA (MARKEER) ☐ JA, GEHEEL

Aan
Van

Minister van SZW

nota

Besluit kinderopvangtoeslag 2023, internetconsultatie en
u-toets

TER BESLISSING

Datum

28 januari 2022

Onze referentie

Opgesteld door

Uiterlijk bij

31 januari 2022

Bijlage(n)

1: technische bijlage

Aanleiding

In voorliggend ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit kinderopvangtoeslag wordt de (jaarlijkse) indexering van de toetsingsinkomens en de maximum uurprijzen voor dagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang voor 2023 geregeld. Tevens is in deze wijziging het loslaten van de koppeling gewerkte uren (KGU) (maatregel uit het coalitieakkoord) opgenomen, evenals de bekostiging van de intensivering van toezicht en handhaving in de gastouderopvang opgenomen (zoals aangekondigd in de begroting 2022).

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met de huidige invulling van het ontwerpbesluit:
 - indexatie van de toetsingsinkomens en de maximum uurprijzen;
 - het loslaten van de KGU;
 - en de bekostiging van de intensivering van toezicht en handhaving in de gastouderopvang via de maximum uurprijs voor gastouderopvang?
- Gaat u akkoord met de verzending van dit ontwerpbesluit voor uitvoeringstoets aan Toeslagen en het uitsturen van de internetconsultatie?

Kernpunten

Besluit kinderopvangtoeslag

- In het Besluit kinderopvangtoeslag (KOT) worden de maximum uurprijzen en de inkomenscategorieën jaarlijks geïndexeerd.
- De maximum uurprijs is het maximale bedrag per uur waarover ouders kinderopvangtoeslag kunnen ontvangen; de inkomenscategorieën betreffen een minimum en maximum inkomen waarbij per categorie een bepaald toeslagpercentage geldt.
- De indexatie van de maximum uurprijzen en de inkomenscategorieën gebeurt op basis van cijfers van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2022 van het CPB. Deze cijfers worden eind maart bekend. In de voorliggende conceptwijziging Besluit KOT staan om die reden nog geen bedragen genoemd.
- Ook voor andere beleidsmatige wijzigingen is de aanpassing van het besluit hét moment om deze door te voeren. Het gaat in dit besluit om loslaten KGU en verlaging maximum uurprijs gastouderopvang ter dekking van de intensivering van toezicht en handhaving in de gastouderopvang.
- De planning laat geen ruimte om tot eind maart te wachten met de uitvoeringstoets en de internetconsultatie. In verband met de benodigde

implementatietijd voor Toeslagen dient het wijzigingsbesluit KOT uiterlijk 1 oktober gepubliceerd te zijn in het Staatsblad.

- Voor de internetconsultatie is het dus nog niet inzichtelijk hoeveel de maximum uurprijzen en de inkomenscategorieën zullen bedragen in 2023. In voorgaande jaren was dit ook het geval.
- Bij uitwerking van het wijzigingsbesluit KOT verwachten wij enkele belangrijke aandachtspunten. De aanleiding voor het loslaten van de KGU en de drie aandachtspunten worden hieronder toegelicht.

Aanleiding loslaten koppeling gewerkte uren (KGU) per 2023

- In de budgettaire bijlage van het CA is opgenomen dat vanaf 2023 de koppeling gewerkte uren (KGU) wordt losgelaten. Deze maatregel dient mee te lopen in het wijzigingsbesluit KOT 2023 om de wijziging tijdig in gang te zetten.
- Met het loslaten van de KGU wordt een belangrijke eerste stap gezet in de richting van de stelselherziening van kinderopvang. Indien een ouder en diens eventuele partner werken, is er recht op KOT, onafhankelijk van hoeveel uren er per maand gewerkt wordt. Met het loslaten wordt een knelpunt weggenomen.
- Met name voor ouders met onregelmatige werktijden, zoals ondernemers, is het lastig in te schatten hoeveel uren per maand diegene werkt. Dit kan leiden tot (hoge) terugvorderingen en kan daarom voor een belemmering in de arbeidsparticipatie van deze ouders zorgen.
- De middelen voor het loslaten zijn in het CA geregeld. In het wijzigingsbesluit KOT 2023 hoeft hiervoor dus geen dekking te worden uitgewerkt.
- De uitwerking van de andere te nemen stappen richting een nieuw stelsel zoals directe financiering van kinderopvang vindt buiten de aanpassing van het Besluit KOT plaats.

Advies

- U wordt geadviseerd het loslaten van de KGU op dezelfde manier vorm te geven als in 2020 en 2021 is gedaan: het aantal uren kinderopvang dat op jaarbasis voor KOT in aanmerking komt, voor ieder kind maximaal 230 uren per kalendermaand, is vermenigvuldigd met het aantal maanden waarin de minst werkende ouder of diens partner arbeid verricht of tot een doelgroep behoort.

Overwegingen

- De KGU is een criterium dat op jaarbasis wordt berekend. Een maandelijkse berekening van het aantal uur dat een ouder werkt vermenigvuldigd met 140%. Op jaarbasis is dit een optelsom van alle maandelijkse berekeningen. Ouders die een maand niet werken bouwen geen KGU op maar kunnen wel hun overgebleven uren inzetten.
- Het loslaten van de KGU kan op twee manieren worden vormgegeven:
 1. Het aantal uren kinderopvang dat op jaarbasis voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komt, bedraagt voor ieder kind 230 uren per kalendermaand, vermenigvuldigd met het aantal maanden waarin de minst werkende ouder of diens partner arbeid verricht of tot een doelgroep behoort.
 2. Het aantal uren kinderopvang dat op jaarbasis voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komt, bedraagt voor ieder kind maximaal 12 maanden, vermenigvuldigd met 230 uren per

Datum
28 januari 2022

Onze referentie
[redacted]

Uiterlijk bij
31 januari 2022

Bijlage(n)
0

Aan
Minister van SZW

Van
[redacted]

kalendermaand, indien de ouder of diens partner in het kalenderjaar arbeid verricht of tot een doelgroep behoort. Dit was de situatie vóór de invoering van de KGU in 2012.

- Het verschil tussen beide opties is dat in optie 1 de ouder(s) alleen aanspraak maken op 230 uren voor die maanden waarin zij werken, terwijl in optie 2 de ouder(s) aanspraak maken op 230 uren kinderopvangtoeslag voor alle maanden in het kalenderjaar, onafhankelijk van hoeveel kalendermaanden zij werken.

Aandachtspunt 1) Loslaten KGU

- Met het loslaten van de KGU geeft het Besluit een nieuwe nadere invulling van de arbeidseis in de KOT. In het tweede scenario bestaat de mogelijkheid dat als een ouder 1 uur heeft gewerkt in een kalenderjaar diegene iedere maand het maximaal aantal uren KOT zou mogen ontvangen. Om dit te voorkomen zou aan de invulling van de arbeidseis een minimaal gewerkt aantal uren per kalenderjaar kunnen worden gekoppeld. Dit ligt echter niet in de lijn van het CA, omdat er in dit geval nog een steeds een koppeling wordt gemaakt met het aantal gewerkte uren.
- In 2020 en 2021 is de KGU verruimd i.v.m. corona: ouders die aan de arbeidseis voldoen kunnen – ongeacht hoeveel uur ze werken – aanspraak maken op 230 uur per kind per maand (scenario 1).
- Het loslaten van de KGU op deze wijze raakt eenzelfde fundamenteel punt: ouders die één uur per maand werken kunnen voor maximaal 230 uur kinderopvang de kinderopvangtoeslag ontvangen.
- Gezien in het CA staat dat de KOT is bedoeld voor 'werkende' ouders ligt het daarom voor de hand om het loslaten van de KGU vorm te geven zoals in 2020 en 2021 is gedaan. Daarmee blijft de koppeling tussen arbeidsdeelname en kinderopvangtoeslag behouden, maar zonder directe koppeling aan het aantal gewerkte uren.
- Een alternatieve uitwerking over hoeveel uur werk per maand wenselijk/noodzakelijk/verplicht zou moeten zijn, zou meer tijd kosten en betekenen dat invoering per 2023 niet mogelijk is, dit vanwege de strakke planning van het Besluit (zie onderaan deze nota voor de planning).
- Intern wordt zowel binnen SZW als binnen Toeslagen de invulling van de arbeidseis bij het loslaten van de KGU als wat ongemakkelijk gezien. Om die reden zal een nadere invulling van de arbeidseis in de uitwerking van een nieuw stelsel met directe financiering worden meegenomen.
- In de nota van toelichting is aangegeven dat in de verdere uitwerking van de hervorming van het kinderopvangstelsel middels evaluatie zal worden bekeken of met de onderhavige invulling van de arbeidseis de beoogde effecten doeltreffend en zo doelmatig mogelijk worden bereikt.

Aandachtspunt 2) Indexatie maximum uurprijzen en inkomensgrenzen

- Het tweede aandachtspunt betreft de indexatie van de maximum uurprijzen en inkomensgrenzen.
- De indexatie wordt door twee elementen bepaald: (1) de ontwikkeling van de loonvoet en de inflatie zoals gepubliceerd in het CEP 2022 van het CPB en (2) correctie van de indexatie van afgelopen jaar.
- Voor de indexatie hoeft geen dekking te worden opgenomen. Aangezien het de reguliere indexering betreft, zijn de uitgaven al onderdeel van de Rijksbegroting.

Datum

28 januari 2022

Onze referentie

Uiterlijk bij

31 januari 2022

Bijlage(n)

0

Aan

Minister van SZW

Van

graag aandacht voor in CA
doen

met in a.s. bespreken
aan tafel

ja graag

- Net als vorig jaar speelt er nu ook een derde element mee. De afbouw van de NOW-regeling werkt door op de loonvoet. Dit effect zou onbedoeld tot een structureel te lage indexatie van de maximum uurprijzen leiden. De insteek is om dit, net als vorig jaar, te corrigeren door uit te gaan van een geschoonde loonvoet (exclusief doorwerking). We zijn hierover in gesprek met IRF.

Datum

28 januari 2022

Onze referentie

Uiterlijk bij

31 januari 2022

Bijlage(n)

0

Aan

Minister van SZW

Van

Aandachtspunt 3) Bekostiging intensivering van toezicht en handhaving in de gastouderopvang

- Het derde aandachtspunt betreft de bekostiging van de intensivering van toezicht en handhaving in de gastouderopvang (€ 6,4 miljoen structureel).
- Dit is aangekondigd in de begroting SZW 2022 en per 1 januari 2022 in werking getreden. Hiermee wordt beoogd de kwaliteit in de gastouderopvang beter te borgen. Dekking van deze maatregel is voorzien via een ombuiging in de KOT. Deze ombuiging dient in het Besluit KOT 2023 te worden ingevuld.
- Als antwoord op Kamervragen bij de begroting SZW 2022 is aangegeven deze maatregel te dekken met verlaging van het maximum uurtarief voor de gastouderopvang.
- Meer achtergrondinformatie vindt u in de technische bijlage.

Mogelijk dekkingsopties voor de intensivering van toezicht en handhaving in de gastouderopvang

- Er zijn drie manieren waarop de kosten gedekt kunnen worden vanuit KOT:
 - één of alle maximum uurprijzen te verlagen door deze minder te indexeren.
 - De toetsingsinkomensgrenzen te verlagen door deze minder te indexeren.
 - De toeslapperpercentages te verlagen waardoor de eigen bijdrage per uur kinderopvang voor alle inkomens verhoogd wordt.

Advies

- U wordt geadviseerd om als dekkingsmaatregel voor de kosten van de intensivering van toezicht en handhaving in de gastouderopvang de maximum uurprijs voor de gastouderopvang in 2023 met € 0,16 te verlagen (niveau 2022: € 6,52).
- Zodoende wordt de intensivering van het toezicht gedekt door de ouders die profiteren van de maatregel: ouders die gastouderopvang afnemen.
- Voor een representatief voorbeeldgezin met 2 kinderen in de leeftijd tot 4 jaar met elk 80 uur per maand gastouderopvang, stijgt de eigen bijdrage op jaarbasis met ca. € 295.¹
- Uit cijfers van Toeslagen blijkt onder de groep ouders die gebruik maken van gastouderopvang geen oververtegenwoordiging van ouders met lagere inkomens (beneden modaal).

Overwegingen

- De opties om de kosten te dekken door de toetsingsinkomens en/of de toeslapperpercentages te verlagen achten wij niet haalbaar, op basis van de volgende overwegingen:
- In het coalitieakkoord (CA) 2021-2025 wordt ingezet op het inkomensonafhankelijk maken van de vergoeding voor kinderopvang. Het ligt daarom niet voor de hand om vanaf 2023 voor enkele jaren de toetsingsinkomensgrenzen te verlagen (waarna deze grenzen uiteindelijk helemaal komen te vervallen). Hierdoor is de dekking niet structureel

¹ Zie technische bijlage voor het gehele rekenvoorbeeld.

waardoor er nu alsnog een extra ombuiging binnen de KOT gedaan moet worden.

- Het verlagen van de toeslagpercentages ligt om dezelfde redenen (strijdig met CA) ook niet voor de hand.
- Bij het verlagen (minder indexeren) van de maximum uurprijzen kan er gekozen worden om één of alle maximum uurprijzen te verlagen: dagopvang (DO), buitenschoolse opvang (BSO) en/of gastouderopvang.
- Indien ervoor gekozen wordt de dekking van de maatregel zoveel mogelijk gelijkmatig te verdelen over alle categorieën worden de maximum uurprijzen voor de DO en BSO met € 0,01 verlaagd (niveau 2022 DO en BSO: € 8,50 respectievelijk € 7,31) en voor de gastouderopvang met € 0,04 (niveau 2022 € 6,52).²
- Hiervoor geldt dat wij het niet wenselijk vinden om ouders die gebruik maken van DO en BSO minder KOT te laten ontvangen als gevolg van een maatregel die geheel ziet op de kwaliteit van gastouderopvang. Ter indicatie, in 2020 gingen circa 831.000 kinderen naar de kinderopvang waarvoor KOT is uitgekeerd. Daarvan gingen circa 104.000 naar de gastouderopvang.³
- De maximum uurprijzen vormen al jaren een bron van discussie.
- De sector heeft meerdere malen aangegeven dat een herijking noodzakelijk is, omdat het verschil tussen de door de sector gehanteerde uurtarieven en de maximum uurprijzen volgens hen te ver uit elkaar ligt. (Relatief verschil gemiddelde tarieven in de sector t.o.v. maximum uurprijzen 2020; DO: 2,5%, BSO: 8,3%, gastouderopvang: 1,7%).⁴ Ten opzichte van 2017 zijn deze percentages voor alle opvangsoorten gegroeid.
- Voor de DO en BSO knellen de maximum uurtarieven het meest. De tarieven in de gastouderopvang stijgen gemiddeld minder vaak boven de (huidige) maximum uurprijs dan bij de andere opvangvormen.
- Daarom wordt geadviseerd de kosten te dekken door de maximum uurprijs van alleen de gastouderopvang te verlagen. Toezicht wordt voor de gastouders meer in lijn gebracht met centrumopvang. Hierdoor betaalt de eindgebruiker voor de betere borging van kwaliteit.

Planning Besluit

- In onderstaande tabel staat de globale planning van het Besluit. Voor de planning moet zo spoedig mogelijk gestart worden met de uitvoeringstoets en de internetconsultatie.

Planning Besluit

Uitvoeringstoets Toeslagen en internetconsultatie	Februari/ maart
Versijnen cijfers CPB (CEP)	Eind maart
Wetgevingstoets	Maart/April
Conceptbesluit voorleggen aan minister met invulling van indexatiebedragen	Eind april
CWIZO, RWIZO, MR	April/Mei
Voorhang EK en TK	Juni
Advies Raad van State	Juli/ augustus
Nader rapport, voorleggen minister, en vaststellen	September
Publicatie en aanpassing systeem Toeslagen	Oktober

² Alle max. uurprijzen met € 0,02 verlagen levert een te hoge besparing op, maar een verlaging van € 0,01 te weinig. Daarom is ervoor gekozen om de max. uurprijs voor de gastouderopvang sterker te verlagen, omdat de maatregel ten goede komt aan gebruikers van deze opvangsoort.

³ Bron: Toeslagen, cijferbeeld oktober 2021, bewerking Ministerie van SZW.

⁴ Bron: Toeslagen, cijferbeeld oktober 2021, bewerking Ministerie van SZW. (Voor 2021 zijn de cijfers nog niet definitief).

Datum

28 januari 2022

Onze referentie

Uiterlijk bij

31 januari 2022

Bijlage(n)

0

Aan

Minister van SZW

Van

lms

*meer in bespreken
aan tafel*